

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

29 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Țurcan Anatolie, Timofti Vladimir, Cobzac Elena, Guzun Ion

juducând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către avocatul Arabadji Mariana și de către avocatul Rusnac Aliona în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Bălți din 24 noiembrie 2020, în cauza penală în privința lui

Iscra Alexandr XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în mun. XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanța: 30.05.2017 - 28.02.2020;

Instanța de apel: 27.03.2020 - 24.11.2020;

Instanța de recurs: 03.02.2021 - 29.06.2021.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 28 februarie 2020, Iscra Alexandr a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal (*episodul privind însușirea ilicită a bunurilor de la partea vătămată Cebotari Serghei*) și încetat procesul penal în temeiul art.60 Cod penal, cu liberarea de răspundere penală, în legătură cu intervenirea prescripției de tragere la răspundere.

A fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzută de art.190 alin.(1) Cod penal (*episodul privind însușirea ilicită a bunurilor de la partea vătămată Cernețchi Ruslan*) și încetat procesul penal în temeiul art.109 Cod penal, în legătură cu împăcarea părților.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul lui Iscra Alexandr în beneficiul lui Cebotari Serghei suma de 84 000 lei, cu titlu de prejudiciu material și suma de 8 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, iar cerința cu privire la repararea prejudiciului moral a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a se pronunța astfel, instanța de fond a stabilit că, Iscra Alexandr a fost pusă sub învinuire de către organul de urmărire penală precum că:

Pe episodul privind însușirea ilicită a bunurilor de la partea vătămată Cernețchi Ruslan.

Iscra Alexandr acționând cu intenție unică, în mod intenționat și urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și dorind

survenirea acestora, în perioada de timp august 2008 – iunie 2009, aflându-se pe teritoriul mun. Bălți, sub pretextul realizării automobilelor, prin înșelăciune și abuz de încredere, a dobândit ilegal de la Cernețchi Ruslan, un automobil de model „MAZDA” de culoare argintie și un automobil de model „HYUNDAI” de culoare albă, automobile ce aparțin cet. Cernețchi Ruslan, automobilele care le-a realizat ulterior, iar bani dobândiți ilegal în sumă de 69 498 lei i-a însușit, pricinându-i astfel părții vătămate Cernețchi Ruslan o daună materială în proporții considerabile.

Acțiunile inculpatului Iskra Alexandr au fost calificate conform rechizitoriului în baza art.190 alin.(4) Cod penal – *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, cu cauzare de daune în proporții mari.*

Potrivit ordonanței de modificarea învinuirii în instanța de judecată din 06 decembrie 2018, Iskra Alexandr a fost învinuit că acționând în mod intenționat, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane și dorind survenirea consecințelor, în perioada de timp august 2008 - iunie 2009, aflându-se pe teritoriul mun. Bălți, inducându-l în eroare pe cet. Cernețchi Ruslan prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, l-a asigurat că se ocupă de vânzarea automobilelor și sub acest pretext, prin comportament dolosiv și viclean, a dobândit ilegal de la Cernețchi Ruslan un automobil de model „Mazda” de culoare argintie și un automobil de model „Hyundai” de culoare albă, automobile ce-i aparțineau lui Cernețchi Ruslan, automobile pe care le-a realizat ulterior, iar banii dobândiți ilegal în sumă totală de 69 498 lei i-a însușit, pricinându-i astfel părții vătămate Cernețchi Ruslan o daună materială în proporții mari.

Acțiunile inculpatului Iskra Alexandr au fost calificate conform ordonanței de modificarea învinuirii în baza art.190 alin.(4) Cod penal – *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, prin comportament dolosiv și viclean care a produs daune în proporții mari.*

Prima instanța a constatat *în fapt* că, Iskra Alexandr în perioada anilor 2008-2009 prin comportament dolosiv și viclean a dobândit ilicit bunuri de la partea vătămată Cernețchi Ruslan în sumă totală de 53 000 lei, sumă care nu depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei (fapta fiind consumată în anul 2009, când a fost săvârșită ultima acțiune infracțională, din care considerente la stabilirea mărimii prejudiciului urmează a fi luat în considerație salariul mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2009), iar prin raportare la prevederile art.126 alin.(2) Cod penal suma de 53 000 lei se atribuie la proporții considerabile, și nu mari.

Pe baza stării de fapt, confirmată de probele administrate, instanța de judecată a reținut *în drept*, că faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive a infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal, - *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase prin comportament dolosiv și viclean care a produs daune considerabile.*

Pe episodul privind însușirea ilicită a bunurilor de la partea vătămată Cebotari Serghei.

De către organul de urmărire penală Iskra Alexandr a fost pus sub învinuire că, împreună cu alte persoane ne cunoscute de către organul de urmărire penală,

acționând cu intenție directă unică, în mod intenționat și urmărind scopul dobândirii ilicite bunurile alte persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările prejudiciabile și dorind survenirea acestora, la data de 16 ianuarie 2014, aflându-se la piața de automobile de pe str. Caraciobanu din mun. Bălți, prin înșelăciune și abuz de încredere, i-au vândut cetățeanului Cebotari Serghei un automobil de model Mercedes Vito, cu numărul de înmatriculare „XXXXX” în lipsa a careva documente pe automobilul dat și care ulterior s-a dovedit a fi în căutare, prin care acțiuni, i-a cauzat părții vătămate Cebotari Serghei un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 84 000 lei.

Acțiunile inculpatului Iskra Alexandr au fost calificate conform rechizitoriului în baza art.190 alin.(4) Cod penal – *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, cu cauzare de daune în proporții mari.*

Potrivit ordonanței de modificare a învinuirii în instanța de judecată din 06 decembrie 2018, Iskra Alexandr a fost învinuit că, acționând în mod intenționat de comun acord cu alte persoane nestabilite la moment de către organul de urmărire penală, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și dorind survenirea acestora, la data de 06 ianuarie 2014, aflându-se la piața de automobile de pe str. Caraciobanu din mun. Bălți, prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, prin comportament dolosiv, i-au vândut cetățeanului Cebotari Serghei un automobil de model „Mercedes Vito” cu numărul de înmatriculare „XXXXX”, în lipsa a careva documente pe automobilul dat și care ulterior s-a dovedit a fi în căutare, prin care acțiuni i-au cauzat părții vătămate Cebotari Serghei un prejudiciu material în sumă totală de 84 000 lei.

Acțiunile inculpatului Iskra Alexandr au fost calificate conform ordonanței de modificarea învinuirii în baza art.190 alin.(4) Cod penal – *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, prin comportament dolosiv și viclean care a produs daune în proporții mari.*

Prima instanța a constatat *în fapt* că, Iskra Alexandr, la data de 06.01.2014 prin inducerea în eroare, a dobândit ilicit bani de la partea vătămată Cebotari Serghei în sumă totală de 84 000 lei, sumă care nu depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, iar prin raportare la prevederile art.126 alin.(2) Cod penal suma de 84 000 lei se atribuie la proporții considerabile, și nu mari.

Pe baza stării de fapt, confirmată de probele administrate, instanța de judecată a reținut *în drept*, că faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive a infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal - *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase prin comportament dolosiv și viclean care a produs daune considerabile.*

3. Procurorul a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modul stabilit, pentru prima instanță, prin care Iskra Alexandr să fie declarat vinovat și condamnat în baza art.190 alin.(4) Cod penal (*episodul privind însușirea ilicită a bunurilor de la partea*

vătămată Cernetchi Ruslan) la 8 ani închisoare, cu privare de a ocupa funcții ce țin de gestionarea mijloacelor bănești pe un termen de 3 ani.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, soluția asupra episodului privind dobândirea ilicită a bunurilor de la partea vătămată Cernetchi Ruslan, o consideră ilegală și pasibilă anulării din motivul recalificării neîntemeiate a faptelor lui Iskra Alexandr de la art.190 alin.(4) Cod penal la art.190 alin.(1) Cod penal.

Procurorul a susținut că, instanța de fond nu a luat în considerație declarațiile lui Cernetchi Ruslan, depuse în cadrul urmăririi penale și în instanța de judecată la data de 27.11.2017, fiind preîntâmpinat de răspunderea penală ce o poartă în conformitate cu art.art.312-313 Cod penal, a declarat că în rezultatul acțiunilor de escrocherie din partea inculpatului Iskra Alexandr i-a fost cauzat un prejudiciu total de 69 498 lei, ce pentru el este o pagubă considerabilă și nimic din suma data nu i-a fost restituit.

De asemenea, instanța de judecată urma să aprecieze critic declarațiile suplimentare depuse în ședința din 24.01.2020, de către partea vătămată Cernetchi Ruslan, care și-a amintit despre faptul că inculpatul Iskra Alexandr i-ar fi vopsit un automobil și ca plată pentru aceste servicii urma să achite inculpatului suma de 16 500 lei, aceste declarații nefiind confirmate prin nimic și vin în contradicție cu materialele cauzei penale și declarațiilor inițiale depuse de către partea vătămată în ședința de judecată. Astfel, în final suma prejudiciului cauzat prin infracțiunea de escrocherie a constituit 53 000 lei, dar nu suma indicată în plângere sa și în cadrul audierii lui la urmărirea penală și instanța de judecată. Prejudiciu cauzat în suma de 53 000 lei a fost recuperat.

Procurorul a criticat și micșorarea mărimii prejudiciului, deoarece proba care a servit la stabilirea cuantumului prejudiciului este înscrisul (o fila de caiet) ridicat de la Cernetchi Ruslan, prin procesul verbal de ridicare din 11.03.2016. În înscrisul dat, e consemnat cu litere de mână, datoriile lui Iskra Alexandr față de Cernetchii Ruslan și alte consemnări, cum ar fi restituirea a sumei de 16 500 lei, nu sunt efectuate. Invocarea de către partea vătămată a restituirii sumei respective de către inculpat, este o modalitate a evitări atragerii la răspunderea penală a celui din urmă, faptele în cauză nefiind declarate pe tot parcursul cercetării cauzei penale, atât la organul urmăririi penale, cât și în fața instanței de judecată.

În contextul dat, procurorul a susținut că, toate cele relatate indică la vinovăției inculpatului Iskra Alexandr, iar probele administrate de către partea acuzării sunt apreciate drept suficiente, concludente și pertinente nu numai ale faptelor infracționale săvârșite, dar și a vinovăției acestuia în comiterea crimei prevăzute de art.190 alin.(4) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 noiembrie 2020, apelul declarat a fost admis, casată sentința în partea încetării cauzei penale în baza art.190 alin.(1) Cod penal (*episodul privind însușirea ilicită a bunurilor de la partea vătămată Cernetchi Ruslan*) și în această parte a pronunțat o nouă hotărâre, prin care Iskra Alexandr a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.190 alin.(4) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis și cu privarea de a ocupa funcții de gestionarea bunurilor pe un termen de 3 ani.

În rest sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției sale instanța de apel a indicat că, infracțiunea de escrocherie este una materială, aceasta se consideră consumată din momentul în care

făptuitorul Iskra Alexandr, a obținut posibilitatea reală de a se folosi și/sau de a dispune de bunurile lui Cernetchi Ruslan la propria sa dorință. În cazul dat, infracțiunea comisă de către inculpat a fost consumată, deoarece acesta după ce a dobândit automobilele de la partea-vătămată, le-a realizat, iar venitul obținut l-a însușit (în perioada anilor 2008 -2009). Astfel, faptul că, inculpatul Iskra Alexandr, posibil a efectuat careva lucrări în perioada anului 2012, din contul prejudiciului cauzat lui Cernetchi Ruslan, nu poate fi temei de recalificare a acțiunilor infracționale de escrocherie comise de primul, în perioada anului 2008 – 2009.

În urma analizei sub toate aspectele a probelor administrate în confirmarea vinovăției lui Iskra Alexandr, verificându-le prin prisma admisibilității, pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, instanța de apel a conchis că pe episodul privind dobândirea ilegală a bunurilor de la Cernetchi Ruslan a fost constatat faptul comiterii escrocheriei în privința acestuia, prin sustragerea bunurilor în valoare de 69 498 lei, după cum este indicat în învinuire.

În confirmarea vinovăției inculpatului au venit și declarațiile părții vătămate Cernetchi Ruslan, care la data de 27.11.2017 depunând decalarăți sub jurământ, fiind preîntâmpinat de răspundere penală ce o poartă în conformitate cu art.art.312-313 Cod penal, a declarat că în rezultatul acțiunilor de escrocherie din partea inculpatului Iskra Alexandru i-a fost cauzat un prejudiciu total de 69 498 lei, ce pentru el este o pagubă considerabilă și nimic din suma dată nu i-a fost restituit.

Instanța de apel a considerat că, acțiunile lui Iskra Alexandr corect au fost calificate de către organul de urmărire penală în baza art.190 alin.(4) Cod penal, escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, prin comportament dolosiv și viclean care a produs daune în proporții mari.

În acest sens instanța constată că, obiectul juridic special al escrocheriei are un caracter complex. Astfel, obiectul juridic principal al infracțiunii îl formează relațiile sociale cu privire la posesia de către partea vătămată Cernetchi Ruslan asupra automobilelor de model „Mazda” și „Hyunday”.

Obiectul material al escrocheriei este format din bunurile mobile: automobilele de model „Mazda” și „Hyunday” care au o existență materială, care au fost procurate de către partea vătămată Cernetchi Ruslan, dispun de valoare materială și cost determinat, fiind bunuri mobile și străine pentru Iskra Alexandr.

Constatarea laturii obiective a infracțiunii de escrocherie presupune și stabilirea legăturii de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă - dobândirea ilicită a automobilelor de model „Mazda” și „Hyunday”, care au aparținut părții vătămate, prin inducerea în eroare a acesteia prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, precum că Iskra Alexandr având activitate de vânzare cumpărarea a mijloacelor de transport, va vinde aceste mijloace de transport, iar venitul în mărime de 69 498 lei va fi transmis părții vătămate, care de fapt fiind însușit.

Instanța de apel a menționat că, urmări grave din alin.(4) reprezintă săvârșită în proporții mari. Conform prevederile art.126 Cod penal, se consideră proporții mari valoarea bunurilor sustrate, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în

vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Latura subiectivă - se manifestă în primul rând prin vinovăție sub formă de intenție directă. De asemenea, la calificarea faptei este obligatorie stabilirea scopului special - a scopului de cupiditate.

Fiind stabilită fapta infracțională prevăzută de art.190 alin.(4) Cod penal și demonstrată vinovăția lui Iskra Alexandr în comiterea acesteia, instanța de apel a conchis că la caz lipsesc temeiuri pentru încetarea procesului penal, la caz nefiind întrunite condițiile pentru admiterea împăcării părților.

4.2. La capitolul individualizării pedepsei, instanța de apel cu trimitere la prevederile art.61 și art.75 Cod penal, a indicat că inculpatul nu se află la evidența medicului narcolog, la materialele cauzei lipsind caracteristica acestuia de la locul de trai, iar potrivit revendicării ultimul anterior nu a avut conflicte cu legea penală, este căsătorit, având la întreținere doi copii minori.

În condițiile speței, luând în considerație că, Iskra Alexandr a fost găsit vinovat de comiterea infracțiunii prevăzută de art.190 alin.(4) Cod penal, care potrivit art.16 Cod penal se califică ca fiind una gravă, instanța de apel a considerat că, pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 7 (șapte) ani cu privarea de a ocupa funcții de gestionare a bunurilor pe un termen de 3 (trei) ani, este una echitabilă, individualizată și este stabilită corespunzător gravității faptei comise de către inculpatul Iskra Alexandr și personalității acestuia, în raport cu pericolul social al faptei comise și atitudinea procesuală pe care a avut-o inculpatul pe parcursul judecării cauzei. Prin prisma art.72 alin.(3) Cod penal, inculpatul Iskra Alexandr urmează să execute pedeapsa în penitenciar de tip semiînchis.

5. Avocatul Arabadji Mariana în numele inculpatului, în temeiul pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală a contestat cu recurs decizia adoptată, solicitând casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului avocatul a indicat că, în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat cu certitudine că suma restantă din costul automobilelor de model „Mazda” și „Hynday” transmise lui Iskra Alexandr pentru realizare, constituia suma de 69 489 lei, din care în anul 2012, adică până la pornirea urmăririi penale, inculpatul i-a restituit părții vătămate suma de 16 500 lei prin vopsirea automobilului și prin curățarea salonului automobilului, fapt confirmat de către Cernețchi Ruslan.

De către instanța de apel a fost casată sentința în această parte, astfel a fost reținut că infracțiunea de escrocherie este una materială și se consideră consumată din momentul în care făptuitorul a obținut posibilitatea reală de a se folosi și/ sau dispune de bunurile părții vătămate, iar faptul că inculpatul Iskra Alexandr posibil a efectuat careva lucrări în perioada anului 2012 din contul prejudiciului cauzat lui Cernețchi Ruslan nu poate constitui temei de recalificare a acțiunilor infracționale ale acestuia.

În această ordine de idei, avocatul a considerat că, această concluzie nu corespunde celor stabilite pe parcursul cercetării judecătorești în instanța de fond și confirmate în cadrul ședințelor din instanța de apel, or atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel, partea vătămată Cernețchi Ruslan a confirmat acest fapt, deci nu este aplicabil cuvântul probabil.

De asemenea, avocatul a considerat că, instanța de apel în confirmarea vinovăției inculpatului a făcut trimitere la declarațiile părții vătămate Cernețchi

Ruslan date în cadrul urmăririi penale la 27.11.2017, neexplicând de ce declarațiile date pe parcursul cercetării judecătorești în instanța de fond, cât și în instanța de apel, unde partea vătămată la fel a fost preîntâmpinată de răspunderea penală ce o poartă în conformitate cu prevederile art.312, 313 Cod penal, nu pot fi luate în considerație la emiterea unei sentințe sau la adoptarea unei decizii.

Totodată, avocatul a subliniat că, instanța de apel explicând ce înseamnă latura subiectivă a infracțiunii de escrocherie, ca de altfel și instanța de fond, au menționat în mod principal că pentru a delimita un raport civil de un raport penal este important de a lua în considerație două aspecte de maximă importanță și anume: atitudinea făptuitorului față de faptul transmiterii lui a bunurilor și prezența disponibilității efective a făptuitorului de a-și asuma angajamentele.

Instanța de apel urma să explice de ce dorința de a-și executa angajamentele în genere constituie o infracțiune de escrocherie, or suma de 16 500 lei, pe care Iskra Alexandr nu a încasat-o de la partea vătămată pentru serviciile acordate și constituie atitudinea inculpatului față de faptul transmiterii lui a bunurilor și disponibilitatea de a-și executa angajamentele și nu mai puțin important că aceste fapte au avut loc până la începerea urmăririi penale.

La fel, a fost indicat de către avocat și faptul că, instanța de apel a examinat cauza și contrar prevederilor alin.(2) art.409 Cod procedură penală, potrivit cărora în limitele prevederilor arătate în alin.(1), instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului.

Necâtând la faptul că Iskra Alexandr, nu a contestat cu apel sentința, la judecarea apelului declarat de către procuror, instanța de apel era obligată să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei.

Reținând cele invocate mai sus, recurentul a contest starea de fapt stabilită de către instanța de apel, fiind dată o apreciere eronată a probelor, fapt ce a dus la soluționarea incorectă a cauzei penale și stabilirea eronată a faptului că acțiunile inculpatului Iskra Alexandr întrunesc elementele infracțiunii de escrocherie prevăzute de alin.(4) art.190 Cod penal.

5.1. Avocatul Rusnac Aliona în numele inculpatului, în temeiul pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală a contestat cu recurs decizia adoptată, solicitând casarea acesteia, cu menținerea sentinței

În motivarea recursului declarat, autorul acestuia invocă argumente similare celor menționate în cererea de recurs (pct.5 din prezenta decizie), depusă de către avocatul Arabadji Mariana în numele inculpatului.

6. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursurilor declarate de partea apărării, menționând că acestea urmează a fi admise, cu trimiterea recursurilor pentru judecarea în Colegiul Lărgit al Curții Supreme de Justiție.

Procurorul a considerat că, decizia instanței de apel nu satisface cerințele unei soluții motivate în partea aspectului de drept - individualizarea pedepsei, deși recurentul nu a indicat temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, instanța de recurs sub efectul devolutiv al recursului, urmează să se expună și asupra acestui temei.

7. Judecând recursurile declarate în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi

admise cu casarea parțială a deciziei instanței de apel, din următoarele considerente.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Analizând recursurile declarate de către avocatul Arabadji Mariana și de către avocatul Rusnac Aliona în numele inculpatului, instanța de recurs constată că sunt bazate pe aceleași temeuri, fiind invocate în principiu aceleași argumente, prin urmare asupra acestora Colegiul penal lărgit se va expune concomitent.

Drept temei pentru declararea recursurilor, titularii acestora, fac trimitere la prevederile art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe de o parte intervin cu solicitarea de a fi casată integral decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, fiindcă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, pe de altă parte solicită casarea deciziei și menținerea sentinței.

Conform art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpatului.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit, verificând actele cauzei, raportate la criticele expuse de partea apărării, statuează asupra admiterii acestor recursuri, cu casarea deciziei instanței de apel, în privința lui Iskra Alexandru în baza art.190 alin.(4) Cod penal, (*episodul privind însușirea ilicită a bunurilor de la partea vătămată Cernețchi Ruslan*). Însă, la baza acestei soluții se regăsesc alte considerente, decât cele punctate de recurenți.

În primul rând, statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit, verificând și analizând per ansamblu decizia instanței de apel, constată că instanța de apel la adoptarea soluției nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii procesual-penale în partea motivării hotărârii, or în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Revenind la cauza dedusă judecării, instanța de recurs reține că, prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018, în vigoare la **17 august 2018**, norma de incriminare din această cauză – art.190 Cod penal, a fost amendată, după cum urmează:

În dispoziția alineatului (1), textul *„înșelăciune sau abuz de încredere” se substituie cu textul „inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune*

considerabile”;

Așadar, după 17 august 2018, alin. (4) din art. 190 Cod penal, *avea următorul cuprins: „Escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune proporții mari, care se pedepsește cu închisoare de la 7 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.*

Concomitent, din conținutul sentinței rezultă că, prima instanță la examinarea cauzei, a dispus condamnarea inculpatului Iskra Alexandru în baza art.190 alin. (1) Cod penal, *reținând fapta potrivit calificativelor din redacția nouă a dispoziției art.190 alin.(1) Cod penal, și anume: „prin comportament dolosiv și viclean a dobândit ilicit bunuri de la partea vătămată Cernețchi Ruslan în sumă totală de 53 000 lei ”* (f.d. 65-70, vol. III).

În acest context, este evidentă concluzia că prima instanță, la judecarea cauzei nu a ținut cont că fapta incriminată inculpatului a fost comisă în (august 2008- iunie 2009), adică până la intrarea în vigoare a modificărilor operate la art.190 Cod penal prin *Legea nr. 179 din 26 iulie 2018*.

În continuare, instanța de apel, la judecarea cauzei în ordine de apel deși corect a încadrat acțiunile inculpatului potrivit prevederile art.190 alin.(4) Cod penal, urma să țină cont de faptul că prin *Legea nr. 179 din 26 iulie 2018*, infracțiunea de escrocherie nu a fost decriminalizată, dar a fost concretizată latura obiectivă a acesteia prin modalități alternative de comitere a faptei prejudiciabile. Mai mult de atât, în acțiunile inculpatului au fost reținute semnele calificative ale infracțiunii de escrocherie potrivit redacției noi, care la acel moment (august 2008- iunie 2009) nu erau prevăzute de legea penală.

Așadar, se atestă că, la judecarea apelului declarat, instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, nu a sesizat erorile comise de prima instanță, ci le-a preluat întocmai.

În al doilea rând, instanța de apel la individualizarea pedepsei stabilite inculpatului în baza art.190 alin.(4) Cod penal, nu a ținut cont de circumstanțele care atenuază sau agravează răspunderea penală, de și la caz acest element al actului de justiție era determinat.

În particular instanța de apel nu a luat în considerație circumstanțele atenuante prevăzute de:

- art.76 alin.(1) lit. 1) Cod penal - expirarea, de la momentul comiterii infracțiunii, a cel puțin 2/3 din termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere penală, prevăzut pentru această infracțiune, sau depășirea termenului rezonabil pentru examinarea cazului, ținându-se cont de natura faptei, dacă tergiversarea nu a fost provocată de făptuitor;

- art.76 alin.(1) lit. e) Cod penal - repararea benevolă a pagubei pricinuite prin infracțiune de către inculpatul Iskra Alexandr (f.d.52 vol. III).

În sinteza celor expuse, Colegiul penal lărgit ține să menționează că, în cadrul rejudecării cauzei, instanța de apel urmează să înlăture eroarea menționată, să țină

cont de împrejurările expuse care au servit temei de casare a soluției adoptate și în strictă conformitate cu prevederile art.art.417-418 Cod de procedură penală să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

d e c i d e :

Admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Arabadji Mariana și de către avocatul Rusnac Aliona în numele inculpatului, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Bălți din 24 noiembrie 2020, în cauza penală în privința lui *Iscra Alexandr XXXXX*, în partea condamnării în baza art.190 alin.(4) Cod penal (*pe episodul în privința părții vătămate Cernețchi Ruslan*) și dispune rejudecarea cauzei în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în rest decizia se menține.

Iscra Alexandr Anatoli urmează a fi eliberat din penitenciar, dacă în privința acestuia nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arest sau nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu se supune căilor de atac în partea dispusă rejudecării, în rest este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la 19 august 2021.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Țurcan Anatolie

Timofti Vladimir

Cobzac Elena

Guzun Ion

O p i n i e s e p a r a t ă
a judecătorului Timofti Vladimir

Conform art. 339 alin (7), 340 alin (3) Cod de procedură penală
în cauza penală privindu-l pe
Iscra Alexandr Anatoli

1. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 29 iunie 2021, au fost admise recursurile ordinare declarate de către avocatul Arabadji Mariana și de către avocatul Rusnac Aliona în numele inculpatului, casată parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 noiembrie 2020, în cauza penală privindu-l pe Iscra Alexandr Anatoli, în partea condamnării în baza art. 190 alin. (4) Cod penal (pe episodul în privința părții vătămate Cernetchi Ruslan) și dispusă rejudecarea cauzei în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în rest decizia a fost menținută.

2. Conform prevederilor art. 339 alin. (7) Cod de procedură penală, am semnat decizia, dar nu am susținut motivarea și soluția adoptată, am propus și susținut o altă soluție, conformă art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală și anume: "*De respingere ca inadmisibile a recursurilor ordinare declarate de către avocatul Arabadji Mariana și de către avocatul Rusnac Aliona în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 noiembrie 2020, în cauza penală privindu-l pe Iscra Alexandr Anatoli, cu menținerea deciziei atacate*".

3. Pentru a fi mai succint, menționez că susțin în totul ce este descris în partea introductivă și descriptivă a deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 29 iunie 2021, nr. 1ra-890/2021, în pct. 1-5.1, cu excepția că în pct. 4.1. a deciziei nr. 1ra-890/2021, mai urma a fi descrisă și fapta constatată de instanța de apel, descrisă în decizia instanței de apel (f.d. 159, vol. 3).

4. Îmi exprim dezacordul cu motivele și soluția expuse în pct. 6-8 a deciziei nr. 1ra-890/2021 și consider că:

4.1. Prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018, în vigoare la 17 august 2018, norma de incriminare din această cauză - art. 190 Cod penal, a fost amendată, după cum urmează:

"4. În dispoziția alineatului (1), textul "*înșelăciune sau abuz de încredere*" se substituie cu textul "*inducerea în eroare a unei sau mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile*";

în dispoziția alineatului (2), litera c) se exclude."

Așadar, după 17 august 2018, alin. (1) din art. 190 Cod penal, avea următorul cuprins: "*Escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a*

produs daune considerabile", care se pedepsește cu amendă în mărime de 550 la 850 unități convenționale sau ca muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 ore, sau cu închisoare de până la 3 ani".

Din conținutul deciziei instanței de apel, rezultă că instanța de apel l-a condamnat pe inculpatul Iskra Alexandr în baza art. 190 alin. (4) Cod penal (red. 26.07.2018), reținând fapta potrivit redacției noi a dispoziției art. 190 alin. (4) Cod penal, și anume: *"Iskra Alexandr acționând în mod intenționat, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane și dorindu-și survenirea consecințelor, în perioada de timp august 2008-iunie 2009, aflându-se pe teritoriul mun. Bălți, inducându-l în eroare pe Cernețchi Ruslan, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, l-a asigurat că se ocupă de vânzarea automobilelor, sub acest pretext prin comportament dolosiv și viclean a dobândit ilegal de la Cernețchi Ruslan un automobil de model "Mazda", de culoare argintie și un automobil de model "Hyundai" de culoare albă, automobile ce-i aparțineau lui Cernețchi Ruslan, care ulterior au fost realizate, iar banii dobândiți în sumă de 69498 lei, în mod ilegal i-a însușit, pricinuindu-i părții vătămate Cernețchi Ruslan o daună în proporții mari" (f.d. 159, vol. 3).*

În acest context, ajung la concluzia că instanța de apel la judecarea cauzei corect a ținut cont că fapta incriminată inculpatului în prima instanță prin ordonanța procurorului din 06.12.2018 (f.d. 237, vol. II) a fost comisă în perioada de timp august 2008 - iunie 2009, adică până la intrarea în vigoare a modificărilor operate la art. 190 Cod penal, prin Legea nr. 179 din 26.07.2018 (în vigoare din 17 august 2018) și corect a descris fapta, reieșind din dispoziția nouă a art. 190 alin. (1) Cod penal (red. 26.07.2018) care a substituit dispoziția veche prevăzută de art. 190 alin. (1) Cod penal (red. 18.04.2002).

Consider că dispoziția art. 190 alin. (1) Cod penal (red. 18.04.2002), care prevedea: *"înșelăciunea sau abuzul de încredere"* cuprindea toate metodele de înșelăciune și abuz de încredere, iar prin substituirea dispoziției vechi a art. 190 alin. (1) Cod penal (red. 18.04.2002) cu dispoziția nouă, prevăzută de Legea nr. 179 din 26.07.2018, Parlamentul nu a dezincriminat total infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (1) Cod penal (red. 18.04.2002), dar a concretizat-o prin menținerea numai a unor metode concrete de escrocherie, descrise amănunțit în dispoziția nouă a art. 190 alin. (1) Cod penal (red. 26.07.2018) adică norma veche era mai largă, iar norma nouă este mai îngustă și ea se înglobează de norma veche.

Nu susțin motivarea din decizie, precum că prin dispoziția nouă a art. 190 alin. (1) Cod penal (red. 26.07.2018), a fost concretizată latura obiectivă a dispoziției vechi prin modalități alternative de comitere a escrocheriei, consider că în acest caz Parlamentul nu introducea sintagma "se substituie cu textul", care are conform DEX sensul de *"a se pune în locul a ceva, ce a fost îndepărtat... pentru a îndeplini aceiași funcție"*, adică are cu totul alt sens de interpretare lingvistică, decât introducerea modalităților alternative de comitere a unei infracțiuni. Consider că dacă se introduceau modalități (alternative) urma să rămână în vigoare și dispoziția veche a art. 190 alin. (1) Cod penal (red. 18.04.2002), dar ea nu se regăsește în dispoziția nouă prevăzută de art. 190 alin. (1) Cod penal (red. 26.07.2018).

Așadar, consider că instanța de recurs ordinar, în speța dată incorect a admis recursurile ordinare, a casat decizia atacată cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, pentru a fi descrisă fapta infracțiunii în dispoziția veche a art. 190 alin. (1) Cod penal (red. 18.04.2002), care deja nu mai constituie latura obiectivă a infracțiunii de escrocherie.

4.2. Verificând temeiul pentru recurs ordinar invocat de avocații Arabadji Mariana și Rusnac Aliona în numele inculpatului, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu am constatat confirmarea lui în instanța de recurs ordinar, consider că instanța de apel corect s-a pronunțat asupra vinovăției inculpatului, calificării acțiunilor inculpatului, precum și asupra individualizării pedepsei penale, fiindu-i stabilită inculpatului pedeapsa minimă de 7 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis, iar circumstanțele atenuante invocate în pag. 9 a deciziei nr. 1ra-890/2021 nu mai pot duce la careva consecințe juridice.

5. Reieșind din aceste motive, am propus o altă motivare și soluție - indicată în pct. 2 a prezentei Opinii separate, dar nu am fost susținut de ceilalți judecători.

Judecător

Timofti Vladimir